

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **O.**, bývajúcej v O., zastúpenej JUDr. D., advokátkou so sídlom v T., proti odporcovi **M.**, bývajúcemu v N., zastúpenému JUDr. J., advokátom so sídlom v T., **o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy**, vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 20 C 101/2004, o dovolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 24. januára 2007 sp. zn. 17 Co 247/2006, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Odporcovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Trenčín rozsudkom z 26. júna 2006, č.k. 20 C 101/2004-116 zamietol návrh, ktorým sa navrhovateľka ako súdom ustanovená opatrovníčka A. (§ 29 Občianskeho zákonníka) domáhala určenia neplatnosti kúpnej zmluvy uzavretej dňa 15. decembra 2003 medzi A., zastúpenou Mgr. R. a odporcom, predmetom ktorej boli nehnuteľnosti v kat. úz. T., zapísané na LV č. X. ako parc. č. X. - zastavaná plocha vo výmere 746 m², parc. č. X. - zastavaná plocha vo výmere 281 m², parc. č. X. - zastavaná plocha vo výmere 111 m² a rodinný dom súp. č. X. postavený na parc. č. X.. Rozhodnutie odôvodnil nedostatkom vecnej aktívnej legitimácie navrhovateľky na podanie návrhu, ktorá v konaní vystupuje ako súdom ustanovená opatrovníčka A.. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že úspešnému odporcovi náhradu trov konania nepriznal, pretože si náhradu trov konania neuplatnil.

Krajský súd v Trenčíne na odvolanie navrhovateľky rozsudkom z 24. januára 2007 sp. zn. 17 Co 247/2006 rozsudok okresného súdu potvrdil. Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Stotožnil sa so záverom okresného súdu o nedostatku aktívnej

legitimácie navrhovateľky na podanie návrhu na určenie neplatnosti kúpnej zmluvy, pretože navrhovateľka ako opatrovníčka A. (t.j. účastníčky kúpnej zmluvy), nie je nositeľkou práv a oprávnení vyplývajúcich z kúpnej zmluvy. Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania odôvodnil § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p., odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože si ju neuplatnil.

Proti rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodnila § 237 písm. f/ O.s.p. Poukázala na to, že za opatrovníčku A., bývajúcej naposledy v T. č. X., ktorá je na neznámom mieste, bola ustanovená podľa § 29 Občianskeho zákonníka uznesením Okresného súdu Trenčín zo 14. mája 2004 č.k. 14 C 62/2000-31, ktorým jej bol vymedzený rozsah oprávnení za účelom ochrany jej záujmov, medzi ktoré patrí aj právo podať žalobu o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy. Odvolací súd jej odňal možnosť konať pred súdom vyslovením nesprávneho právneho názoru. Znemožnil jej povinnosť uloženú súdnym rozhodnutím, t.j. podať žalobu o neplatnosť kúpnej zmluvy, čím jej znemožnil ochraňovať záujem A., ktorá je na neznámom mieste a nemôže sa z tohto dôvodu domáhať svojich práv. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že podpis A. na plnomocenstve, ktorým splnomocnila Mgr. R. na všetky právne úkony súvisiace s predajom označených nehnuteľností je falošný, a teda nedošlo k platnému udeleniu plnomocenstva. V súvislosti s podvodom pri uzatváraní kúpnej zmluvy z 15. decembra 2003 na základe falošného splnomocnenia došlo k odsúdeniu Mgr. K. za trestný čin sprenevery. Odvolací súd pochybil pri rozhodovaní, keď si neuvedomil, že predmetom konania je určovací žaloba v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p. Pre tento procesný inštitút (nie hmotnoprávny) nie je rozhodujúca hmotnoprávna legitimácia účastníkov konania. Určovaciu žalobu môže podať aj ten, kto nie je subjektom práva, povinnosti alebo právneho vzťahu, ktoré majú byť určené a súd v tomto prípade skúma iba naliehavosť právneho záujmu na určení, ktorého sa žalobca domáha a nie hmotnoprávnu legitimáciu. Nesprávnym právnym posúdením veci odvolací súd jej odňal možnosť konať pred súdom, lebo jej postavenie navrhovateľa podmienil v rozpore s § 80 písm. c/ O.s.p. hmotnoprávnou legitimáciou. Žiadala preto zrušiť rozsudok krajského súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, prípadne zrušiť aj rozsudok súdu prvého stupňa.

Odporca sa k dovolaniu navrhovateľky nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená advokátkou (§ 241

ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

Navrhovateľka dovolaním napadla rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky niektorého z rozsudkov uvedených v citovaných ustanoveniach. Nejde o zmeňujúci rozsudok v zmysle § 238 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd v tejto veci ešte nerozhodoval, a teda ani nevyslovil svoj právny názor (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Dovolanie smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil prípustnosť dovolania (§ 238 ods. 3 O.s.p.). So zreteľom na to je zřejmé, že prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p.

Vzhľadom na obsah dovolania a tiež zákonnú povinnosť dovolacieho súdu skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní, postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. (§ 242 ods. 1 O.s.p.), dovolací súd sa zaoberal aj otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa

postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Navrhovateľka vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a existencia týchto vád v dovolacom konaní nevyšla najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodit'.

S prihliadnutím na obsah dovolania, v ňom zvolenú argumentáciu, dovolací súd sa osobitne zamerl na otázku, či postupom odvolacieho súdu nebola navrhovateľke odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O takýto prípad v prejednávanej veci nejde z dôvodu, že súd prvého stupňa ako i odvolací súd pri prejednávaní a rozhodovaní veci postupoval v súlade s právnymi predpismi a navrhovateľke neznemožnil uplatniť procesné práva priznané jej právnym poriadkom na zabezpečenie jej práv a oprávnených záujmov.

Odňatie možnosti pred súdom konať nemožno vidieť ani v právnych záveroch, na ktorých založili súdy svoje rozhodnutia. Ustanovenie § 237 písm. f/ O.s.p. dáva odňatie možnosti konať pred súdom do súvislosti výlučne s faktickou procesnou činnosťou súdu, a nie s právnym hodnotením veci zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Právne posúdenie veci súdom je realizáciou jeho rozhodovacej činnosti a nemôže zakladať dôvod prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., pretože súd neporušuje žiadnu procesnú povinnosť vyplývajúcu mu zo zákona, ani procesné právo účastníka.

Pre úplnosť dovolací súd dodáva, že nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby rozhodnutie odvolacieho súdu bolo skutočne založené na nesprávnom právnym posúdení veci (dovolací

súd však jeho rozhodnutie z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľkou vytýkaná okolnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo). Keďže dovolanie navrhovateľky nie je procesne prípustné, nemohol odvolací súd pristúpiť k posúdeniu správnosti právneho posúdenia veci odvolacím súdom.

Na základe uvedeného odvolací súd dospel k záveru, že navrhovateľke postupom súdov nebola odňatá možnosť pred súdom konať. Z tohto dôvodu Najvyšší súd Slovenskej republiky jej dovolanie ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné (§ 238 ods. 1, 3 O.s.p., § 237 O.s.p.) podľa § 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol. Vzhľadom na právnu úpravu dovolacieho konania sa nezaoberal napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnému odporcovi vzniklo právo na náhradu trov konania proti navrhovateľke, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd napriek tomu procesne úspešnému účastníkovi nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodal návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 22. apríla 2008

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: